

slaging over de wets-ontwerpen tot vaststelling van de onderscheidene hoofdstukken der Staatsuitgaven en der Middelen voor 1859 te bepalen op Maandag den 27sten December, na afloop der op dien dag reeds aan de orde gestelde wets-ontwerpen, wordt alsnu in stemming gebragt en met 25 tegen 3 stemmen aangenomen.

Tegen hebben gestemd de heeren: van Beeck Vollenhoven, van Nispen van Pannerden en van Goltstein van Oldenaller.

De Commissie voor de Verzoekschriften brengt daarna, bij monde van den heer **'t Hooft van Benthuizen**, de volgende verslagen uit:

I. In handen uwer Commissie voor de Verzoekschriften is gesteld een adres van het gecombineerd collegie van het polderdistrict Culemborg.

Adressanten achten zich verplicht hunne belangen voor te dragen nadat hun is bekend geworden het Voorloopig Verslag der Tweede Kamer over hoofdstuk V der Staatsbegrooting voor 1859 omtrent art. 73: *Nieuwe Merwede en verbetering der uitwatering van de Linge en Steenenhoek*.

Zij vermeenen, dat de Memorie van Toelichting op dat ontwerp onjuistheden bevat, die tot een voor de Linger polders schadelijk en onregtvaardig besluit zouden kunnen leiden.

Zij zijn van oordeel, dat de Staatscommissie hare taak slechts gedeeltelijk heeft volbragt en niet nagegaan de nadeelen, veroorzaakt door de verhooging van den waterspiegel, noch voorgedragen plannen tot verbetering van het uitlozingsvermogen van de Linge en Steenenhoek, of verlaging van de Merwede.

Zij hadden gewenscht dat in gulden ware uitgedrukt geworden de kosten der middelen tot verhoeding der schade, die in het district Culemborg in 1855 over 2000 bunders genoegzaam totaal was en toen klom tot een bedrag van f 100,000.

Zij treden in eene uitvoerige beoordeeling der door de Staatscommissie in haar rapport aanbevolen werken.

Van de verbetering der nieuwe Merwede verwachten adressanten weinig; die der oude, tot afvoer van water, zou strijden met het doel der Regering: de verbetering der scheepvaart; tot verbetering der lozingsmiddelen te Asperen, Gorinchem en Steenenhoek, zou alleen een krachtig stoomgemaal doeltreffend zijn. Dat laatste is in staat de Linge eenen lageren waterstand te verschaffen.

De adressanten zijn van oordeel, dat de slotsom van het rapport van den raad van de waterstaat, medegedeeld in de Memorie van Toelichting van hoofdstuk V der Staatsbegrooting voor 1859, om verschillende redenen weinig uitzigt op herstel geeft.

De perpendiculaire kribben onder anderen beneden Steenenhoek zullen den waterspiegel eerder verhoogen dan verlagen.

Vermeerderde sluisopening te Asperen zal alleen gunstig zijn voor daarboven gelegen landen.

Het eenige wenschelijke: de stichting van een stoomgemaal, wordt in een zeer verwijderd verschieft geplaatst.

De door de Regering voorgedragen middelen baren adressanten de ongerustheid dat de meening niet ernstig is om de schade van de waterlossing der Lingepolders te vergoeden.

Adressanten vermeenen uit al hetgeen zij hebben gezegd de gevolgtrekking te moeten maken:

dat de Regering niet bedoelt eene gelijkmatige schadeloosstelling, of aan Steenenhoek een aequivalent voor verloren vermogen;

dat het toestaan van f 100,000 zonder bepaalde aanwijzing aanleiding tot onbillijkheid zal geven. Zij toch achten het district Culemborg, als het laagste, het meest door de beteugelingswerken beschadigde.

Adressanten verzoeken op alle aangevoerde gronden, dat deze Vergadering zal besluiten dat aan de polders op de Linge een aequivalent van waterlossing zal worden verleend op staatskosten of hen gelijkmatig schadeloos te stellen, en zoolang dit niet is geschied geen gelden, zonder bepaalde wijze van aanwending, toe te staan.

Dit adres betrekking hebbende op een der hoofdstukken der bij deze Vergadering in overweging zijnde Staatsbegrooting, stelt uwe Commissie voor neder te leggen ter griffie, ter inzage van de leden.

II. In handen van uwe Commissie is gesteld een adres van Kerkvoogden der Hervormde gemeente te Maurik, waarbij zij aan uwe Vergadering te kennen geven dat die gemeente in het bezit is van het regt tot heffing van tiend-maaltijdspenningen, der tienden onder Maurik, zoo als dit bij de plakaten geregeld is.

Adressanten vreezen dat op zoodanige regten bij het thans door

de Tweede Kamer aangenomen wets-ontwerp niet genoegzaam is gelet geworden.

Zij nemen daarom de vrijheid de opmerkzaamheid dezer Kamer op deze regten te vestigen, opdat kunne blijken, of die tiend-maaltijdspenningen door de wetgevende magt eenvoudig worden beschouwd als een last die op de tienden rust, of wel dat bij de voorgestelde wet geen acht op dezelve is geslagen. Is dit laatste het geval, dan verzoeken zij dat het ontwerp, als strijdig met het eigendomsregt der Hervormde gemeente te Maurik, als onvolledig en ongrondwettig zal worden verworpen.

Dit request betrekking hebbende op een wets-ontwerp bij deze Kamer in overweging, stelt uwe Commissie voor het neder te leggen ter griffie, ter inzage van de leden.

De Vergadering vereenigt zich met de voorgestelde conclusien van de rapporten.

De Vergadering wordt daarna gescheiden.

VERSLAGEN UITGEBRAGT IN DE ZITTING VAN 24 DECEMBER.

VERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPORTEURS

omtrent het wets-ontwerp tot vaststelling der begrooting van uitgaven van de Algeweeene Landsdrukkerij, dienst 1859.

Tegen dit wets-ontwerp heeft men in de afdeelingen geene bezwaren geopperd.

Aldus vastgesteld in de Commissie van Rapporteurs, den 21sten December 1858.

HARTEVELT.
VAN ROIJEN.
BEERENBROEK.
'T HOOFT VAN BENTHUIZEN.

VERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPORTEURS

over het wets-ontwerp tot regeling der ontvangsten en uitgaven van het Pensioenfonds voor Burgerlijke Ambtenaren over 1859.

Bij het onderzoek in de afdeelingen zijn over het algemeen geene bedenkingen tegen dit wets-ontwerp gerezen. In eene afdeeling evenwel wenschte de groote meerderheid de opmerking te maken, dat de weglating uit de begrooting van dit fonds van het gewone subsidie door de schatkist hun niet geheel billijk voorkwam. Men erkende wel dat de tegenwoordig gunstige toestand van het fonds zoodanig gemis gedoogde; doch men had liever gezien dat de post *pro memorie* ware uitgetrokken gebleven, opdat bij eventueel ongunstige omstandigheden het subsidie onmiddellijk weder in werking zou kunnen treden. Nu toch kon, ten gevolge der suppressie van de ondersteuning, het geheele fonds, dus ook de deelhebbers, sedert den jare 1846 bezwaard worden met kosten uit het beheer der oude pensioenen voortspruitende. Deze handelwijze keurden die leden niet billijk, en konden om die reden zich niet vereenigen met de inlichtingen daaromtrent door den Minister reeds elders gegeven.

Aldus vastgesteld in de Commissie van Rapporteurs, den 21sten December 1858.

HARTEVELT.
VAN ROIJEN.
BEERENBROEK.
'T HOOFT VAN BENTHUIZEN.

VERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPORTEURS

over het wets-ontwerp tot goedkeuring van artikelen der overeenkomst met België tot wering van den nadruk.

Algemeen was dit wets-ontwerp met genoeggen ontvangen. Men

achtte het een gelukkig verschijnsel dat Nederland, door alle tijden heen de beschermers van hen die vrij hunne gedachten wenschten te uiten, nu ook de eerste was onder de naties die vrijdom van invoer verleende aan de voortbrengselen van den menschelijken reest. Men verheugde er zich in, dat, hoewel het geldelijk offer waarschijnlijk van de zijde van Nederland grooter zou zijn dan van België, de Regering evenwel zich daardoor niet had laten weerhouden, dit beginsel van vrijdom in de overeenkomst op te nemen. Er waren enkele leden die bij deze gelegenheid de uitdrukking hunner wenschen niet wilden terughouden, dat het sluiten dezer overeenkomst ook den weg mogt banen tot eene voor beide naties nuttige regeling der meer stoffelijke belangen.

Aldus vastgesteld in de Commissie van Rapporteurs, den 21sten December 1858.

HARTEVELT.
VAN ROIJEN.
BEERENBROEK.
TONCKENS.

VERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPOORTEURS

omtrent het wets-entwerp tot onteigening non perceelen ten behoeve van den aanleg eener straat in de gemeente 's Gravenhage.

Geene bedenkingen zijn tegen deze voordragt uit de afdelingen voortgekomen.

Aldus vastgesteld in de Commissie van Rapporteurs, den 21sten December 1858.

HARTEVELT.
VAN ROIJEN.
BEERENBROEK.
VAN HEECKEREN VAN WASSENAER.

VERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPOORTEURS

over het ontwerp van wet tot bekrachtiging van provinciale belastingen in Friesland.

Bij het onderzoek in de afdelingen zijn geene bedenkingen tegen dit wets-ontwerp gerezen.

Aldus vastgesteld in de Commissie van Rapporteurs, den 21sten December 1858.

HARTEVELT.
VAN ROIJEN.
BEERENBROEK.
VAN HEECKEREN VAN WASSENAER.

VERSLAG DER ONDERSCHIEDENE COMMISSIEN VAN RAPPOORTEURS omtrent de begrooting van Staatsuitgaven en Middelen voor het dienstjaar 1859.

Algemeene beschouwingen.

I. Vrij algemeen heeft men in al de afdelingen der Kamer bezwaren doen gelden tegen den moeilijken toestand waarin de Eerste Kamer telken jare gebragt wordt bij haar onderzoek der wetten, behoorende tot de Staatsbegrooting voor het onmiddellijk aanstaande jaar. Veelal, gelijk nu weder, tegen het einde des jaars opgeroepen om daaraan deel te nemen, terwijl de andere Kamer dezen arbeid nog niet volbragt heeft, zijn de leden der Eerste Kamer niet in staat het geheel te overzien en blijven zij meestal verstoken van het licht dat uit de beraadslagingen, in de Tweede Kamer gevoerd, noodwendig voor de beoordeeling dezer wetten moet ontstaan. Niet zelden wordt daardoor de vraag geboren, of

de Kamer wel geacht kan worden aan hare roeping te beantwoorden, wanneer zij desniettemin tot dat onderzoek overgaat. De zucht om het gemeen overleg te bevorderen en zooveel mogelijk elke stremming in de staatsdienst te voorkomen, moge tot nu toe geleid hebben om zich aan dat onderzoek, hoe gebrekkig ook toegelicht, niet te onttrekken, het mag niet worden ontveinsd, dat velen daarbij gedrukt worden door een gemoedelijk bezwaar, hetwelk hen hoe langer hoe meer doet uitzien naar middelen om in dezen niet wel te verdedigen toestand te voorzien. Die toestand doet zich daarbij nog moeilijker voor, wanneer men let op de mogelijkheid, dat de eene of andere begrootingswet de goedkeuring dezer Kamer niet mogt wegdragen. Het jaar is dan schier ten einde geloopt, de andere Kamer gewoonlijk voor eenigen tijd uitgegaan, zoodat er geene gelegenheid meer bestaat om in tijds eene credietwet te kunnen vaststellen, welke de stremming der dienst kan verhoeden. Men oordeelde zoodanigen toestand op den duur onhoudbaar te zijn, omdat de Eerste Kamer daardoor, om der gevolgen wille, belemmerd wordt in haar regt tot behoorlijk onderzoek der Staatsbegrooting, of aan haar een zedelijke dwang wordt opgelegd om goed te keuren wat somtijds met hare zienswijze inderdaad minder overeen te brengen is.

Vele leden meenden daarom bij de Regering ernstig te moeten aandringen op het beramen van eenig middel, dat geschikt ware om aan de roeping en de waardigheid der Eerste Kamer betere waarborgen te verzekeren. Zij geloofden dat zij daarmede geenszins het onmogelijke verlangden, en dat, ook met inachtneming van de bepalingen der Grondwet, zeer wel maatregelen konden genomen worden, om eene stremming in de staatsdienst te voorkomen, bijaldien het onderzoek der begrootingswetten vóór het einde des jaars bij de Eerste Kamer niet afgeloopen of aan het een of ander hoofdstuk der Staatsbegrooting hare goedkeuring onthouden mogt zijn. Zij waren van oordeel dat bijv. eene algemeene wet kon worden voorgedragen, bepalende dat, wanneer om de eene of andere reden eene begrootingswet niet tot stand ware gekomen op het oogenblik dat dezelve in toepassing diende te worden gebragt, alsdan de voor het afgeloopen tijdvak vastgestelde begrootingswet nog gedurende drie maanden, of zooveel vroeger als zij door eene nadere ware vervangen, zoude blijven werken. In eene afdeeling werden evenwel tegen dit middel bedenkingen geopperd. Men betwijfelde, of hetzelfde met de Grondwet wel overeen te brengen is, daar aldus eene begrootingswet, volgens de Grondwet voor den tijd van één jaar vastgesteld, gedurende vijftien maanden van kracht zoude kunnen blijven; men meende ook dat het middel onuitvoerbaar zoude zijn, en wees daarbij vooral op subsidien voor openbare werken verleend, waarvan de vermeerdering met een vierde van het bedrag voor het werk zelf vaak onnoodig en dus ongerijmd, en tevens niet te gebruiken zoude zijn voor nieuwe, soms onontbeerlijke werken. Daarop werd van de andere zijde geantwoord dat men, wat de zaak zelve betreft, inderdaad niets anders verlangde dan hetgeen reeds bij de vaststelling van onderscheidene credietwetten had plaats gehad, die in den regel de loopende begrooting voor een volgend tijdvak van korteren of langeren duur voorloopig bestendigen. Men kon ook niet inzien waarin de aangewezen strijd met de Grondwet gelegen is, daar deze alleen gewag maakt van het jaarlijks aanbieden van de ontwerpen der algemeene begrootingswetten, doch daarmede noch het middel van halfjarige of drie-maandelijksche credietwetten, noch het onderhavige middel eener voorloopige voortwerking van eenige begrootingswet, inderdaad een wettelijk crediet, schijnt uit te sluiten. Men gaf echter te kennen, dat men aan dit in overweging gegeven middel zelf niet hechte en gaarne zoude zien dat op eene andere en betere wijze in het aangevoerde bezwaar mogt worden voorzien. Men wenschte het oordeel daarover geheel aan de Regering over te laten.

II. In verband met de in de vorige paragraaf medegedeelde beschouwingen is ook nog in twee afdeelingen der Kamer de wenschelijkheid betoogd, dat door de Regering het beginsel mogt worden aangenomen om elke aanvraag voor uitgaven tot nieuwe of buitengewoon groote werken, waarvan de kosten van andere uitgaven kunnen worden gescheiden, bij afzonderlijke wets-ontwerpen voor te dragen. Men meende dat de toepassing van zoodanig beginsel ongetwijfeld leiden zou tot een meer geregeld onderzoek zoowel in het belang der zaak als ten gerieve en van de Regering en van de Staten-Generaal, en dat de vrijheid in het uitbrengen eener stem van overtuiging over al de onderwerpen in eene begrootingswet voorkomende door de bedoelde afscheiding zeer zal worden bevorderd. Deze leden konden zich de redenen niet verklaren, waarom de aangewezen weg omtrent onderscheidene groote werken vroeger en ook in dit jaar nog gevolgd, later omtrent verscheidene der hier bedoelde onderwerpen wederom verlaten is.

III. Door vele leden is medegedeeld, dat zij de toekomst van